

Doğalgaz pazarlığında 'Türk Akımı' baskısı

"TÜRK Akımı" olarak nitelendirilen doğal-gaz boru hattı projesi görüşmelerinde, Rusya'nın Türkiye'yi geçiş ülkesi olarak görmesinin, doğalgazda indirim ve hattın Türkiye'deki sisteme dahil edilmesi konularının en önemli pürüzler olduğu belirtiliyor.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in geçen yılın aralık ayındaki Türkiye ziyaretinden bu yana projeye ilgili yürütülen görüşmelerde henüz ilerleme kaydedilemedi. Rusların, gaz satışında Türkiye'nin istediği indirim, projedeki şartların kabul edilmesi halinde yapılacağını belirtmesinin ilerleme sağlanamamasının ana nedenlerinden biri olarak gösteriliyor. Doğalgazda Rusya'nın en büyük ikinci müşterisi konumundaki Türkiye ise küresel doğalgaz piyasalarında azalan talep ve petroldeki düşüş nedeniyle indirim projeden bağımsız gerçekleştirilmesini talep ediyor.

Görüşmelerdeki bir diğer anlaşmazlığın ise hattın, Türkiye'deki sisteme dahil edilip edilemeyeceği konusunda olduğu ifade ediliyor. Türkiye, inşa edilecek hattın, Türkiye'deki doğalgaz boru hattı sistemine dahil edilmesini isterken, Rusya hattın söz konusu sistemden bağımsız şekilde Yunanistan sınırına getirilmesini savunuyor.

"Rusya'nın şartları çok ağır"

Kadir Has Üniversitesi Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölüm Başkanı, Enerji ve İklim Değişikliği Vakfı (ENİVA) Kurucu Başkanı Prof. Dr. Volkan Ediger, projenin, Rusya tarafından geliştirilen "politik bir oyun" olduğunu iddia etti.

Rusya'nın, Güney Akım Doğalgaz Boru Hat-

tı Projesi'nden vazgeçen Avrupa Birliği ve Bulgaristan'a ders vermek amacıyla bu projeyi duyurduğunu savunan Ediger, "Türkiye'nin de yıllardır bir enerji merkezi olmak istediğini bilen Rusya, bu projeyi açıklayarak Türkiye'ye de bir jest yaptı" dedi.

Ediger, Rusya'nın, gelinen noktada projeye ilgili Türkiye'ye sunduğu şartların son derecede

ağırlaştırıldığına dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Rusya şimdi diyor ki 'ben boru hattımı Yunanistan sınırına getiririm, biraz geçiş ücreti veririm, Ukrayna üzerinden gelen Batı Hattı'ndan alacağın gaz ne kadarsa, sana o kadar gazı veririm, indirim de sağlamam.' Bu şartları karşılığında bir şeyler alacağız diye kabul ediyorduk. Şimdi hiçbir şeyi alamayacağımızı anladık artık.

Alamayorsak mecburen 'hayır' diyeceğiz."

Ediger, dünyanın en büyük doğalgaz rezervlerine sahip İran'a yönelik yaptırımların kalkmasıyla bu ülkenin artık devreye girecek olmasının da Rusya'yla yürütülen müzakerelerde kullanılabilecek önemli bir koz olduğuna dikkati çekti.

"Doğalgaz, Türkiye'den birlikte pazarlanmalı"

Enerji Piyasaları ve Politikaları Enstitüsü Başkanı Volkan Özdemir de Türkiye'nin, artık sırtından Rus gazı taşıyarak Yunanistan'ı gaz merkezi yapmayacağını mesajını verdiğini söyledi. Özdemir, Rusya'nın sunduğu boru hattı projesiyle Türkiye'yi bir koridor olarak geçip Avrupa'ya ulaşmak istediğini ancak Türkiye'nin ise artık Rusya'ya böyle bir koridor imkanı vermediğini vurguladı.

Türkiye'nin, projeye birlikte topraklarına gelecek doğalgazı Rusya'yla birlikte pazarlamak istediğini belirten Özdemir, "Sonuçta dengeli bir enerji işbirliğinden bahsetmek istiyorsak, Türkiye'de oluşturulacak bir sistemle, fiyatların burada belirleneceği bir merkezde pazarlanması gerekiyor" dedi.

Doğalgazda Rusya'nın ikinci büyük müşterisi olmasına rağmen Türkiye'nin hiçbir zaman fiyatları spot piyasaya endeksleme kartını oynamadığını hatırlatan Özdemir, "Avrupa'da gaz fiyatları petrol endeksinden koptuğu için Türkiye gaz piyasası da Avrupa gaz piyasasından koptu.

Türkiye bunu Rusya'ya karşı masaya getirmedi. Türkiye bunu da masaya getirebilir. O zaman Ruslar şu anda verdikleri fiyata şükreder konuma gelir" diye konuştu. AA